

(BLOC D'ARQUEOLOGIA PREVENTIVA)

EXPOSICIÓ A LA FUNDACIÓ MIRÓ DE BARCELONA

JOAN MIRÓ OBJECTE DE CULTE A MONT-ROIG DEL CAMP

L'any 1979, uns pocs dies després de la constitució del primer ajuntament democràtic a Mont-roig, un grup de veïns ja s'havia anticipat per tenir enllestit el què esdevindria una de les primeres manifestacions públiques del canvi de règim. En un poble de poc més de dos-mil habitants havia estat necessària la recopilació de mil firmes per tal que les autoritats accedissin a canviar el nom de la plaça del poble, que el 29 d'abril, va passar a anomenar-se de Generalísimo Franco a Joan Miró.

La relació que l'artista va mantenir amb aquesta població del Baix Camp al llarg de la seva vida ha portat a que veïns n'hagin subratllat el vincle en diferents ocasions i amb diferents finalitats. És el cas de la reproducció dels 'ninots mironians' que es van construir pel Centenari Miró, l'any 1993, que va comptar amb la participació d'artesans i nens del poble i que han servit per a la realització de cercaviles populars; o bé les catifes de safatans (encenalls tintats de colors), amb què, des de 2004, s'ha recuperat una tradició religiosa local de devoció a la Mare de Déu de la Roca per transformar-la en un acte per celebrar la figura del pintor. En aquest cas, un cap de setmana de cada mes de juny, associacions i veïns del poble reproduïxen quadres de Miró a la manera de catifes per tot el poble, amb la realització d'una trentena de composicions en cada una de les edicions.

Les reproduccions de quadres de Miró també són la base del Centre Miró, inaugurat l'any 2004, “una entitat sense ànim de lucre formada per persones que estimen Miró i Mont-roig”, segons es defineix a la seva pàgina web. En aquest cas es tracta d'un centre d'interpretació on reproduccions facsímils d'obres de la primera època de l'artista, ‘l'etapa realista’, s'interpreten en clau local. Martí Rom, un dels responsables del centre, apel·la al concepte de André Malraux del “museu imaginari” per explicar que per mitjà de les reproduccions s'assoleix en ‘una certa unitat d'acció’ per activar l'obra de l'artista en relació amb el lloc en què es va realitzar.

En tot cas, el centre fa un pas més enllà de l'ús de la còpia segons Malraux, quan les reproduccions dels quadres apareixen contextualitzades amb escenes de la vida rural, amb la utilització d'elements visuals i sonors del poble, així com dites locals que s'incorporen per a la interpretació de les obres. Així mateix, a l'entrada del centre es pot veure una maqueta de grans dimensions amb cases del poble, que ha servit el darrer Nadal per escenificar-hi un pessebre en clau igualment mironiana.

Per tot això, l'aspecte del Centre Miró recorda més al què és un centre d'interpretació o un ecomuseu que no pas pròpiament un museu d'art, així com les formes d'aproximació que amb el conjunt d'iniciatives locals es pregona cap a l'obra del pintor, recorden més a l'actitud del devot o del fan cap al seu objecte de culte que no pas a la contemplació distant que es sol associar amb el comportament envers a l'art contemporani.

Però no per populars les maneres són més dòcils i, des del canvi de nom de la plaça de 1979, la defensa de Joan Miró a Mont-roig sembla que hauria anat associada a la reivindicació democràtica. Dels darrers temps destaca la pugna que el centre ha tingut amb l'equip de govern de l'Ajuntament del 2011, el qual hauria arribat a amenaçar-lo

amb el desallotjament de l'exposició permanent, així com els conflictes que, estant relacionats probablement amb drets d'autoria, haurien portat a la més recent destrucció dels 'ninots mironians'.

Lola Lasurt ha iniciat un procés de diàleg amb els responsables del Centre Miró i actualment es considera la seva possibilitat de col·laboració en el desenvolupament del cicle *Arqueologia preventiva*.